

Na Hedvábné stezce

Miloš Balabán

Návštěva prezidenta Miloše Zemana v Číně je zastíněna vládní krizí. I přes všechny turbulence, které doma i s prezidentem zažíváme, je ale dobře, že k návštěvě došlo. Ostatně je to i vizitka dosud úspěšné vlády, která se podílela na restartu českočínských vztahů. Vrcholem návštěvy je účast na fóru k čínskému projektu Pás a Stezka, který má navázat na existenci dávných Hedvábných stezek spojujících před mnoha stoletími Čínu se světem. Počítá se s jejich obnovením v moderním hávu pozemního a námořního propojení Číny s řadou asijských, evropských a afrických zemí. Na projektu se má podílet 64 zemí, podílejících se 40 procenty na globálním HDP, kde žije 60 procent světové populace.

Mnozí na Západě vyjadřují obavy z nového čínského projektu, který posiluje geopolitický vliv Číny ve světě, a zvláště pak v Eurasii. Neotevřely mu ovšem cestu i chyby Západu? Ekonomická krize, která vypukla v USA v roce 2008, málem položila globální ekonomiku a Čína měla lví podíl na tom, že k tomu nedošlo.

Zároveň si uvědomila, že pokud chce být skutečnou globální mocností, musí mít samostatnější vizi nejen svého, ale i globálního rozvoje nezávislejší na Západu. I proto přichází čínský prezident Si Ťin-pching v září 2013 s projektem Pás a Stezka. Primárním cílem je udržet dynamiku čínského růstu další ekonomickou expanzí do okolního světa. Podmínkou jsou mohutné investice do infrastruktury – silnic, železnic, přístavů, elektráren, které usnadňují průmyslový rozvoj i za hranicemi Číny.

Ta tím na straně jedné rozšíří odbytiště pro svoje výrobky a podpoří domácí růst, na straně druhé se bude podílet na ekonomickém rozvoji spolupracujících zemí. Nepochybně zajímavá perspektiva i pro ty země EU, které se potýkají s nemalými hospodářskými problémy.

Expertní prognózy přitom hovoří o tom, že by díky kvalitnímu infrastrukturnímu propojení Číny s Evropou měl mezinárodní obchod zemí EU stoupnout až o šest procent. Je tudíž logické, že se Česko snaží být u toho.

„Infrastrukturalismus“ v čínské režii se tak stává dalším -ismem měnícím svět. Je podpořen i velkými finančními zdroji, kterými Čína disponuje a které alokuje i do nové Asijské infrastrukturní a investiční banky.

Do banky vstoupilo navzdory nelibosti USA i čtrnáct zemí EU, včetně Německa, Francie, Itálie, Polska a Maďarska, které chtějí z čínských záměrů profitovat. Stejně jako Británie, která je již z EU jednou nohou venku. Česko v ní zatím chybí a možná by bylo dobré se dozvědět od ministerstva financí proč.

Zásadnější ale jsou další přesuny globální moci a vlivu. Legendární Francis Fukuyama dokonce napsal, že pokud projekt Pás a Stezka splní očekávání čínských plánovačů, pak Eurasii od Indonésie po Polsko čeká během příští generace zásadní proměna. A každé naše budoucí vlády i prezident budou muset bez ohledu na politické zabarvení brát tuto realitu na vědomí.